

TIPY jak na výuku žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Příprava na příchod dítěte/žáka:

1. Zachovejte klid!
2. Seznamte pedagogický sbor a všechny pracovníky školy s příchodem žáka.
3. Určete pedagogického pracovníka odpovídajícího za proces začlenění žáka.
4. Zapojte celý učitelský sbor, vč. přípravy třídního kolektivu.
5. Informujte všechny zaměstnance školy.
6. Smluvte schůzku se zákonnými zástupci.

Komunikace se zákonnými zástupci (ZZ):

1. **Před první schůzkou** se ZZ si nachystejte **otázky** a domluvte **tlumočníka** nebo **interkulturního pracovníka** (možnost např. přes [NPI](#), NNO nebo [Centra pro integraci cizinců](#)).
2. **Připravte** vhodný **prostor** pro vaše setkání (ZZ ideálně přivítejte u vchodu do školy).
3. **Nechte přeložit informace**, které chcete ZZ předat **do jejich rodného jazyka** (využít můžete i již přeložených materiálů na stránce www.cizinci.npi.cz).
4. **Nastavte** se ZZ **funkční způsob** dlouhodobé **komunikace**.
5. **Zjistěte** informace o dítěti/žákovi (jakými jazyky mluví, odkud pochází, jakou má migrační zkušenost, vzdělání, sociální zázemí, znalost vyučovacího jazyka, povahové vlastnosti, alergie, zájmy, nezapomínejte ani na rodinné zázemí ad.).

Začlenění dítěte do MŠ:

1. Umožněte **přítomnost rodičů v první dny** nástupu dítěte do školy.
2. **Prodlužujte** délku pobytu dítěte v MŠ **postupně** (je-li to možné).
3. Zaměřte se na **individuální přístup**.
4. Umožněte dítěti přinést si **předmět z domova** (talisman).
5. Využívejte **komunikační kartičky**, **grafické zpracování informačních materiálů**.
6. Určete dítěti **patrona** (může být i celá třída = kolektivní podpora).
7. Dbejte na **dodržování rituálů** ve skupině (obrázkový: denní režim, pravidla třídy aj.) i používání **stejných větných formulací**.
8. Nechte dítěti **stejnou** paní učitelku i **stejně** místo u stolu.
9. Zapojujte aktivity, které **nejsou závislé na jazyku** (tanec, malování, poslech hudby aj.).
10. **Bud'te názorní a trpěliví** (nejprve předved'te zadaný úkoly jako např. úklid hraček).
11. **Ověřujte porozumění** zadání.
12. **Chvalte a odměňujte** (jak dítě s OMJ, tak kolektiv).
13. Mějte **rodiče** na telefonu a zapojujte je v průběhu roku do programu/aktivit školy.
14. Využívejte **mateřský jazyk** dítěte (názvy barev apod. - pomůže mu to se rozmluvit).

Materiály do výuky ke stažení (dostupné online):

[Nápadníček aktivit pro MŠ](#) (Meta, o.p.s.)

[Můj první pracovní sešit](#) (Anna Flanderková)

[Hrátky s češtinou](#) (Tenorová A.)

K zakoupení vřele doporučujeme např. publikaci Pověz mi to obrázkem DOMINO - Český jazyk pro malé cizince 1 a 2, ale i časopisy jako Báječná školka ad.

TIPY jak na výuku žáků s odlišným mateřským jazykem (OMJ)

META, s.r.o. FAQ:

Odpovědi na nejčastější otázky škol, týkající se vzdělávání dětí a žáků příchozích v závislosti na vyostřující se konflikt na Ukrajině, naleznete zde: <https://www.inkluzivniskola.cz/faq/>

S přihlédnutím k UKR konfliktu:

Na internetu naleznete mnoho zdrojů v UKR i českém jazyce, jejich seznam jsme sepsali zde: <https://www.cizincijmk.cz/cs/dokumenty/skolstvi/>

TIP pro pedagogy:

Je žádoucí, aby se dítě v prostředí školy učilo česky, ale doma byl podporován nadále rozvoj jeho mateřského jazyka. Ve školním prostředí proto doporučujeme využívat zdroje v mateřském jazyce dítěte spíše minimálně.

- Využít můžete i pohádky, kde se nemluví: Krteček, Pat a Mat, kde se mluví málo, nebo jednodušším českým jazykem: Šmoulové, Včelka Mája, Ferda Mravenec ad.

Další zdroje i typy naleznete zde: <https://www.inkluzivniskola.cz/materske-skoly>

V případě potřeby se můžete obrátit na pracovníci [META, o.p.s.](#) pro Jihomoravský kraj a informační pracovníci [Centra pro cizince JMK](#): Mgr. et Mgr. Terezu Švandovou: svandova@meta-ops.cz